

KARTA MODUŁU KSZTAŁCENIA

Informacje ogólne							
PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA IM. WITELONA W LEGNICY WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU I KULTURZE FIZYCZNEJ							
Kierunek studiów:		Fizjoterapia					
Profil studiów:		Praktyczny					
Forma studiów:		Stacjonarne					
Nazwa modułu:		Metody specjalne w fizjoterapii					
Kod modułu kształcenia:		MK_MF041					
Rodzaj modułu kształcenia:		Obowiązkowy					
Rok studiów	2,3	Forma zajęć i liczba godzin:					
Semestr	4,5,6	Wykłady	Ćwiczenia	Laboratoria	Seminaria	Zajęcia praktyczne	Praktyka zawodowa
Liczba punktów ECTS:	8	60	75				
Forma zaliczenia		Zaliczenie na ocenę Egzamin					

Autor programu:

dr Monika Wierzbicka

Cele kształcenia:

1. Zapoznanie studentów z wiedzą teoretyczną dotyczącą specjalistycznych metod fizjoterapeutycznych wykorzystywanych w pracy z pacjentem.
2. Nabycie umiejętności programowania rehabilitacji osób dorosłych i dzieci wykorzystując w tym celu nowoczesne metody usprawniania.
3. Opanowanie praktycznych podstaw wykonywania poszczególnych technik w zakresie różnorodnych metod fizjoterapeutycznych.

Wymagania wstępne.

Posiada wiedzę z anatomii, fizjologii człowieka i fizjoterapii ogólnej.

Efekty kształcenia:Wiedza:

EK1: Posiada wiedzę z zakresu budowy anatomicznej organizmu człowieka dorosłego i w wieku rozwojowym, a także kinezylogicznej analizy czynności ruchowych człowieka, którą wykorzystuje do objaśniania metodyki wykonywania ruchów w metodach fizjoterapeutycznych.

EK2: Posiada wiedzę z zakresu zastosowania i mechanizmów oddziaływania tzw. specjalnych metod fizjoterapeutycznych stosowanych w poszczególnych jednostkach chorobowych.

Umiejętności:

EK3: Posiada umiejętności manualne pozwalające na poprawne demonstrowanie i przeprowadzanie czynności związanych z wykonywaniem różnych metod fizjoterapeutycznych.

EK4: Wykorzystuje wiedzę z zakresu budowy anatomicznej i funkcjonalnej poszczególnych narządów i układów organizmu w trakcie wykonywania różnorodnych technik fizjoterapeutycznych.

EK5: Potrafi posługiwać się międzynarodową klasyfikacją funkcjonalności (ICF) w trakcie wykonywania technik fizjoterapeutycznych.

EK6: Posiada umiejętności oceny i weryfikacji przebiegu procesu usprawniania pacjentów z różnymi dysfunkcjami i stanami chorobowymi.

Kompetencje społeczne:

EK7: Student realizuje zadania w sposób zapewniający bezpieczeństwo własne i otoczenia, w tym przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązujących w placówkach ochrony zdrowia.

EK8: Wykazuje się aktywną postawą i dbałością o poziom sprawności fizycznej niezbędny dla wykonywania czynności fizjoterapeutycznych, a także demonstrować postawę promującą zdrowie.

Treści kształcenia:

Wykłady:

Kod	Tematyka zajęć	Liczba godzin
W1	Rys historyczny rozwoju metod leczenia ruchem. Systematyka metod kinezyterapeutycznych. Definicja metody leczenia ruchem. Różne podziały metod leczenia ruchem. Podział metod terapeutycznych uwzględniający kryterium podstaw teoretycznych.	4
W2	Metody mechaniczne - rys historyczny, podstawy teoretyczne, badanie i terapia (neuromobilizacje wg Butlera, metoda Cyriaxa, Dobosiewicza, Hartmana, trójpłaszczyznowa gimnastyka osiowo - symetryczna Hoppe, Kaltenborna - Evjenth, Karskiego, Klappa, Maitlanda, Majocha, McKenzie, Mennella, Mulligana, Schroth, Siwka-Tylmana, Travell-Simmons, kranio-sakralna, Zandera).	16
W3	Metody neurofizjologiczne - rys historyczny, podstawy teoretyczne, badanie i terapia (Brunkow, Brunnström, Bruggera, Fay'a, Kenny, NDT Bobath, PNF (Kabat-Kaisera), Vojty).	16
W4	Metody edukacyjne - rys historyczny, podstawy teoretyczne, badanie i terapia (Ayres - integracja sensoryczna, Domana - Delacato, Petö, Pilatesa, S - E - T, Sherborne).	16
W5	Wybrane metody neurorozwojowe w rehabilitacji dorosłych i dzieci. ICF w ocenie chorego z objawami uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego. Problematyka neurorehabilitacji chorych po udarze mózgu i po urazach oraz w wybranych jednostkach chorobowych np.: stwardnienie rozsiane, choroba Parkinsona, choroby rdzenia kręgowego.	8

Zajęcia praktyczne:

Kod	Tematyka zajęć	Liczba godzin
-----	----------------	---------------

Ćw.1	Zajęcia organizacyjne: zasady uczestnictwa w zajęciach i zaliczenia przedmiotu, przedstawienie programu zajęć, literatury, określenie pojęć, zakresu zadań i metod.	2
Ćw. 2	Rodzaje stymulacji nerwowo- mięśniowej stosowane w metodzie PNF. Techniki terapeutyczne. Wzorce ruchowe obręczy barkowej i biodrowej. Wzorce ruchowe kończyny górnej. Wzorce ruchowe kończyny dolnej. Wzorce ruchowe tułowia. Aktywność ruchowa na macie. Reedukacja chodu.	8
Ćw. 3	Podstawy neurologicznej terapii dorosłych według Bobath. Ocena stanu funkcjonalnego pacjentów po urazach mózgu i rdzenia kręgowego. Ocena zmian w narządach wewnętrznych w zależności od poziomu uszkodzenia rdzenia kręgowego. Wprowadzenie do terapii metody Bobath - dobór pozycji wyjściowych i ćwiczeń kończyn górnych i tułowia w zależności od stanu funkcjonalnego.	4
Ćw. 4	Koncepcja terapii NDT - Bobath dla dzieci i ogólne zasady prowadzenia terapii uwzględniające etapy prawidłowego rozwoju dziecka. Zasady terapii oraz dobór i zastosowanie odpowiedniego sprzętu w zależności od rodzaju napięcia mięśniowego. Pokaz zajęć terapii NDT - Bobath. Neurofizjologiczne metody pielęgnacji dzieci. Nauka noszenia, podnoszenia, przetaczania, ubierania i rozbierania niemowląt.	4
Ćw. 5	Podstawy neurokineziologicznej terapii niemowląt według V. Vojty, neurokineziologiczna kompleksowa diagnostyka dziecka, wskazania i przeciwwskazania do terapii metodą Vojty, najczęściej popełniane błędy przy wykonywaniu terapii. Wprowadzenie do terapii metodą odruchowej lokomocji.	4
Ćw. 6	Podstawowe zagadnienia dotyczące diagnozowania i leczenia zespołów bólowych kręgosłupa metodą McKenziego. Charakterystyka zespołów bólowych poszczególnych odcinków kręgosłupa. Różnicowanie zaburzeń posturalnych, funkcjonalnych oraz strukturalnych w zależności od objawów. Karta badania odcinka lędźwiowego kręgosłupa. Możliwości diagnozy różnicowej opartej na powtarzanych testach ruchowych. Procedury lecznicze.	5
Ćw. 7	Nowoczesna metoda usprawniania dolegliwości bólowych kręgosłupa - DBC (podstawy teoretyczne, programy, kwestionariusz DBC, badanie dla potrzeb terapii DBC, metodyka ćwiczeń).	3
Ćw. 8	Trening stabilizacji ciała w oparciu o teorię łańcuchów mięśniowo - powięziowych. Trening stabilizacji ciała w oparciu o koncepcję Kinetic Control. Kinetic Control -pojęcie dynamicznej stabilności i równowagi mięśniowej. System ruchu jako źródło dysfunkcji i symptomów z nim związanych.	4

	Funkcjonalna klasyfikacji systemu mięśni wraz z typowymi wzorcami dysfunkcji w lokalnym (miejscowym) i globalnym systemie. Mechanizm kontroli motorycznej zarówno segmentarnej na poziomie translacji jak i kontroli funkcjonalnego zakresu ruchu na poziomie całego odcinka. Dynamicznej dysfunkcji (stabilność stawu) opisując go jako niekontrolowany ruch ('niestabilność'). Niestabilność jako utrata kontroli zakresu ruchu (ograniczenie = restrykcja). Różnice między kontrolą motoryczną i treningiem siły (symetrycznym i asymetrycznym).	
Ćw.9	Historia kinesiotapingu. Miejsce kinesiotapingu w nowoczesnej fizjoterapii. Teoretyczne podstawy kinesiotapingu. Właściwości i działanie plastrów. Wytyczne do aplikacji. Zastosowanie oraz techniki plastrowania. Diagnostyka fizjoterapeutyczna na potrzeby kinesiotapingu. Wskazania i przeciwwskazania do stosowania plastrowania. Metodyka nauczania wybranych aplikacji.	5
Ćw. 10	Ergoterapia - zapoznanie się z rysem historycznym, -poznanie celów oraz zadań terapii w procesie usprawniania osób z niepełnosprawnością intelektualnie, - poznanie specyfiki terapii na różnych oddziałach szpitalnych (kompensacja braków, korygowanie, usprawnianie. Integracja sensomotoryczna.	2
Ćw. 11	Pojęcie terapii zajęciowej (definicja terapii zajęciowej wg Światowej Federacji Terapeutów Zajęciowych) Rys historyczny terapii zajęciowej w Polsce i na Świecie, cele terapii zajęciowej w ujęciu ogólnym, znaczenie terapii zajęciowej w procesie leczenia i rehabilitacji. Diagnoza i planowanie w terapii zajęciowej - poznanie znaczenia oceny stanu fizycznego, psychicznego, społecznego, - oceny stanu samodzielności (klasyfikacje skale) - ocena stanu porozumiewania się, - poznanie metod i technik uzyskiwania informacji na temat podopiecznego, - poznanie zasad planowania terapii, planowanie terapii typu SMART.	4
Ćw. 12	Terapia punktów spustowych - Trigger points. Punkty spustowe – definicja. Podstawy fizjologiczne punktów spustowych. Czynniki sprzyjające powstawaniu punktów spustowych Przeciwwskazania do terapii. Sposoby lokalizacji i palpacji punktów spustowych Metody – techniki terapeutyczne wspomagające pracę na	3

	punktach spustowych. Badanie objawów klinicznych – ocena wzrokowa pacjenta Zasady palpacji punktów spustowych. Zastosowanie wybranych technik terapeutycznych – ucisk ischemiczny, rozluźnianie mięśniowo – powięziowe, PIR i inne. Opracowanie poszczególnych partii ciała oraz najczęściej spotykanych dolegliwości bólowych – ból w okolicach obręczy barkowej, głowy, stawu łokciowego, nadgarstka, pleców (odcinek szyjny, piersiowy, lędźwiowy), obręczy biodrowej, stawu kolanowego, skokowego oraz stopy. Autoterapia.	
Ćw. 13	NEURAC- nerwowo-mięśniowa aktywacja. Sposoby postępowania. Ćwiczenia w zamkniętych łańcuchach kinematycznych oraz drabina progresji. Systemu Ćwiczeń w Podwieszeniu – SET (and. Sling Exercise Therapy).	5
Ćw. 14	Kinezyoprofilaktyka- podstawowe pojęcia, cel, zastosowanie. "Szkoła pleców" (rys historyczny, założenia ogólne).	5
Ćw. 15	Metody edukacyjne: Pëto, Domana-Delacato, Ayres, Pilatesa, Sherborne. Założenia, cel, zastosowanie, podstawowe techniki wykonania.	5
Ćw. 16	Metody mechaniczne: Klappa, Majocha, Lehnert - Schrot, Hoppe, Butlera, Dobosiewicza, Hartmana, Cyriaxa, Kaltenborna-Evjentha, Kulligana, Majocha Założenia, cel, zastosowanie, podstawowe techniki wykonania.	5
Ćw. 17	Metody neurofizjologiczne: Brunkow, Rood, Fay'a, Kenny, Brügera. Założenia, cel, zastosowanie, podstawowe techniki wykonania.	6
Ćw. 18	Podsumowanie całości materiału. Zbiorcze zestawienie wszystkich metod fizjoterapeutycznych. Kolokwium zaliczeniowe.	2

Metody kształcenia:

1. Wykład
2. Dyskusja.
3. Ćwiczenia praktyczne.
3. Pokaz, praca ze współwiczącym.

Całkowity nakład pracy studenta:

Godziny kontaktowe (wykład, ćwiczenia, laboratorium, seminarium, projekt, konsultacje, obecność na egzaminie itd.)	135
--	-----

Przygotowanie się do zajęć, w tym czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie się do kolokwium	20
Przygotowanie się do egzaminu	20
Inne	15
Razem	200
Liczba punktów ECTS dla modułu kształcenia	8
Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć praktycznych, laboratoryjnych, projektowych i praktyk zawodowych	3

Weryfikacja osiągnięcia efektów kształcenia

Z zakresu wiedzy	Efekty kształcenia do przedmiotu
Oceny : 51-60% prawidłowych odpowiedzi – 3,0 61-70% prawidłowych odpowiedzi – 3,5 71-80% prawidłowych odpowiedzi – 4,0 81-90% prawidłowych odpowiedzi – 4,5 91-100% prawidłowych odpowiedzi – 5,0	EK1, EK2
Z zakresu umiejętności	Efekty kształcenia do przedmiotu
Sprawdzian umiejętności i wiedzy: • zaliczenie praktyczne (obserwacja wykonawstwa), • realizacja zleconego zadania, Kryteria ocen z zakresu umiejętności i wiedzy ocenianych przez prowadzącego: 5,0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, dobiera i wykonuje odpowiednie metody fizjoterapeutyczne. Przestrzega zasad bezpieczeństwa oraz zasad etycznych w fizjoterapii. Uczęszcza na wszystkie zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje najwyższe oceny z treści programowych realizowanych w ramach przedmiotu. 4,5 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, dobiera i wykonuje odpowiednie metody fizjoterapeutyczne. Przestrzega zasad bezpieczeństwa oraz zasad etycznych w fizjoterapii. Uczęszcza na wszystkie zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje 80% najwyższych oceny z treści programowych realizowanych w ramach przedmiotu. 4,0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, dobiera i wykonuje odpowiednie metody fizjoterapeutyczne. Przestrzega zasad bezpieczeństwa oraz zasad etycznych w fizjoterapii. Uczęszcza na wszystkie zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje 60% najwyższych oceny z treści programowych realizowanych w ramach przedmiotu. 3,5 – student biernie uczestniczy w zajęciach, wykonuje metody fizjoterapeutyczne, które wymagają korekty ze strony prowadzącego. Przestrzega zasad bezpieczeństwa oraz zasad etycznych w fizjoterapii. Uczęszcza na wszystkie zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje poprawne oceny z treści programowych realizowanych w ramach przedmiotu. 3,0 – student biernie uczestniczy w zajęciach, wykonuje metody	EK3, EK4, EK5, EK6

fizjoterapeutyczne, które wymagają korekty ze strony prowadzącego. Przestrzega zasad bezpieczeństwa oraz zasad etycznych w fizjoterapii. Uczęszcza na zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje poprawne oceny z treści programowych realizowanych w ramach przedmiotu. 2,0 – student biernie uczestniczy w zajęciach, proponowana formy metod fizjoterapeutycznych są nieprawidłowe, większość wymaga korekty ze strony prowadzącego, brak samodzielności w wykonaniu czynności fizjoterapeutycznych, nie przestrzega zasad bezpieczeństwa oraz zasad etycznych w fizjoterapii. Uczestniczy nieregularnie na zajęcia, nie jest do nich przygotowany i uzyskuje negatywne oceny z treści programowych realizowanych w ramach przedmiotu.	
Z zakresu kompetencji społecznych	Efekty kształcenia do przedmiotu
Kryteria ocen z zakresu kompetencji społecznych ocenianych przez prowadzącego, kolegów i pacjentów w formie przedłużonej obserwacji postaw i zachowań: 5,0 – Jest otwarty, komunikatywny i wykazuje zrozumienie dla potrzeb osoby chorej. Angażuje się w każde powierzone zadanie, wykazuje wysoki poziom kreatywności. Jednocześnie bierze pod uwagę wszystkie opinie, posiada umiejętność współpracy z każdym uczestnikiem grupy. Potrafi pracować samodzielnie jak i w zespole z uwzględnieniem zasad etycznych fizjoterapii. 4,5 – Jest otwarty, komunikatywny i wykazuje zrozumienie dla potrzeb osoby chorej. Angażuje się w każde powierzone zadanie, liczy się opiniami innych uczestników grupy, jest tolerancyjny, wykazuje wysoki poziom empatii, potrafi dokonać obiektywnej oceny innych osób oraz samooceny. Potrafi pracować samodzielnie jak i w zespole z uwzględnieniem zasad etycznych fizjoterapii. 4,0 – Jest otwarty, komunikatywny i wykazuje zrozumienie dla potrzeb osoby chorej. W większości przypadków potrafi pracować samodzielnie jak i w zespole z uwzględnieniem zasad etycznych fizjoterapii. Angażuje się w powierzone zadania, właściwie organizuje pracę własną oraz potrafi pracować w grupie, okazuje szacunek pacjentom traktuje ich podmiotowo. 3,5 – Prawie zawsze jest otwarty, komunikatywny i wykazuje zrozumienie dla potrzeb osoby chorej. Wykazuje zaangażowanie w powierzone zadania, stara się współpracować z grupą. W większości przypadków potrafi pracować samodzielnie jak i w zespole z uwzględnieniem zasad etycznych fizjoterapii. 3,0 – W większości przypadków potrafi pracować samodzielnie jak i w zespole z uwzględnieniem zasad etycznych fizjoterapii, wykazuje zaangażowanie w powierzone zadania, usiłuje współpracować z grupą. 2,0 – Nie wykazuje zrozumienia dla potrzeb osoby chorej, nie wykazuje zaangażowania w powierzone mu zadania, nie potrafi pracować samodzielnie jak i w zespole, nie uwzględnia zasad etycznych fizjoterapii.	EK7, EK8

Kryterium oceny efektów zajęć praktycznych:

Ustalenie oceny końcowej z ćwiczeń odbędzie się na podstawie ocen cząstkowych otrzymanych przez studenta w czasie trwania zajęć i obecności na zajęciach. W przypadku nieobecności obowiązkowe jest odrobienie zajęć z inną grupą zgodnie z zasadami zaliczania

przedmiotu. Ocena końcowa z ćwiczeń obliczana jest według wzoru 75% oceny umiejętności + 25% oceny kompetencji społecznych.

Metody weryfikacji efektów kształcenia przedmiotu:

Ocena formująca:

- kolokwium
- sprawdzian praktyczny
- aktywność podczas zajęć
- obserwacja zachowań

Ocena podsumowująca:

Średnia ważona ocen formujących

Tabela odniesień dla modułu kształcenia

Efekt kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów kierunkowych	Cel kształcenia	Treści programowe	Metody kształcenia	Metody weryfikacji efektów kształcenia
EK1	K_W02 K_W09	Cel1	W1-5	Wykład Pokaz	Kolokwium
EK2	K_W25	Cel1	W1-5	Wykład Pokaz	Kolokwium
EK3	K_U01 K_U08 K_U11	Cel2 Cel3	Ćw. 1-18	Ćwiczenia praktyczne.	Obserwacja pracy studenta. Aktywność w czasie zajęć. Zaliczenie praktyczne na ocenę.
EK4	K_U03	Cel2 Cel3	Ćw. 1-18	Ćwiczenia praktyczne.	Obserwacja pracy studenta. Aktywność w czasie zajęć. Zaliczenie praktyczne na ocenę.
EK5	K_U10	Cel2 Cel3	Ćw. 1-18	Pokaz Ćwiczenia praktyczne.	Obserwacja pracy studenta. Aktywność w czasie zajęć. Zaliczenie praktyczne

					na ocenę.
EK6	K_U18	Cel2 Cel3	Ćw. 1-18	Ćwiczenia praktyczne.	Obserwacja pracy studenta. Aktywność w czasie zajęć.
EK7	K_K09	Cel2 Cel3	Ćw. 1-18	Ćwiczenia praktyczne.	Obserwacja pracy studenta. Aktywność w czasie zajęć.
EK8	K_K11	Cel2 Cel3	Ćw. 1-18	Ćwiczenia praktyczne.	Obserwacja pracy studenta. Aktywność w czasie zajęć

Literatura podstawowa:

1. Zembaty A. Kinezyterapia. Tom II, Wydawnictwo Kasper, Kraków 2003.
2. Kwolek A. (red.): Rehabilitacja medyczna, t. 1, 2, 3. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2013.
3. Rakowski A., Kręgosłup w stresie. GWP, 2000.
4. Nowotny J. Podstawy fizjoterapii - część I, II. Wydawnictwo KASPER, Kraków 2004.
5. Sadowska L., Neurofizjologiczne metody usprawniania dzieci z zaburzeniami rozwoju. AWF, Wrocław 2004.
6. Susan S. Adler, Beckers D., Buck M., PNF w praktyce., DB Publishing, wyd. 4, Warszawa 2014.

Literatura uzupełniająca:

1. Matyja M., Gogola A. Edukacja sensomotoryczna niemowląt. AWF, Katowice 2010.
2. Wojciechowski Franciszek, 2007r., "Niepełnosprawność, rodzina, dorastanie", wyd. Wydawnictwo Akademickie "Żak", 2007
3. Odowska - Szlachcic Bożena, Terapia Integracji Sensorycznej, wyd. 1, Harmonia, 2011.